

ZMOS V PREHĽADE AKTIVÍT

ZMOS v prehľade aktivít za rok 2019

Milé kolegyně, vážení kolegovia,

Regionálne združenia miest a obcí Slovenska sa momentálne stretávajú na svojich snemoch. Na nich dominujú lokálne problémy, formulovanie východísk aj riešení, a tiež činnosť Zdrúženia miest a obcí Slovenska.

Práve preto sme spracovali prehľad aktivít Zdrúženia miest a obcí Slovenska za uplynulý rok. Kvôli rozsahu aktivít je síce informatívna správa priestorovo limitovaná, avšak reflektuje na kľúčové oblasti, na to, čo sa nám podarilo presadiť, zrealizovať, ale aj zastaviť v legislatívnom procese vzhľadom na preukázateľné negatívne dopady na ekonomickú stabilitu a činnosť miest a obcí.

Branislav Tréger, predseda ZMOS

Predmet

Miestna územná samospráva a činnosť Zdrúženia miest a obcí Slovenska za rok 2019 v oblastiach: ekonomika, regionálne školstvo, sociálne veci, životné prostredie, Kancelária ZMOS, aktuálne informácie zo začiatku tohto roka, návrh téz pre Programové vyhlásenie vlády SR na dopracovanie regionálnymi združeniami a príprava snemu ZMOS.

I. Ekonomika

Vývoj podielu samosprávy na výnose DPFO

S účinnosťou od 1. januára 2016 sa do rozpočtov miest a obcí poukazuje výnos dane z príjmov fyzických na úrovni 70%. V roku 2019 podľa predbežných výsledkov bol do rozpočtov miest a obcí **poukázaný výnos DPFO** v objeme **2 217,3 mil. eur**, čo je v porovnaní s **rozpočtom na rok 2019 viac o 37,8 mil. eur**. V porovnaní s rokom **2018** je výnos DPFO **za rok 2019 vyšší o 215,3 mil. eur**, čo predstavuje nárast o 10,8 %. Rozpočtovaný výnos DPFO do rozpočtov miest a obcí predstavuje na rok **2020 sumu 2 255,1 mil. eur**.

ZMOS po rokovaníach s MF SR a príslušnými rezortmi presadilo navýšenie finančných prostriedkov na prenesený výkon štátnej správy v objeme spolu **o 2 608 454 eur**, z toho do kapitoly MV SR boli navýšené finančné prostriedky **o 1 551 283 eur**, pričom na školské úrady sa navýšili finančné prostriedky **o 436 657 eur** a na matriky **o 1 114 626 eur**; do kapitoly MDV SR sa navýšili finančné prostriedky **o 1 057 171 eur**.

ZMOS ako jediný sociálny partner nepodporilo rozpočet verejnej správy na rok 2019 z dôvodu . Pre mestá a obce sa v návrhu rozpočtu zvýšil plánovaný prebytok hospodárenia z pôvodných 170,1 mil. euro na 234,5 mil. euro, čo je zvýšenie o 64,4 mil. euro, t. j. o 37,9 %. Rozpočtovanú výšku prebytku ZMOS odmietlo ako nereálnu, nakoľko v návrhu rozpočtu na príjmovej ako aj výdavkovej strane neboli podľa názoru ZMOS zapracované dopady viacerých legislatívnych zmien prijatých v roku 2017 a 2018, ktoré mali vplyv na hospodárenie miest a obcí v roku 2019 a budú mať aj v rokoch 2020 a 2021. Napriek tomu mestá a obce aj v roku 2019 hospodárili zodpovedne – výsledkom čoho je celkový prebytok hospodárenia vo výške 81 232 706,87 eur. Tento údaj je z informačného systému RISSAM.

Oblasť legislatívy v rámci ekonomiky

Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, v roku 2019 bol zákon o dani z príjmov 14 krát novelizovaný.

Kľúčové novely zákona o dani z príjmov z pohľadu miest a obcí:

Zákon č. 10/2019 Z. z.: zvýšenie daňového bonusu na dvojnásobok na dieťa do šiesteho roku života. Odhadovaný výpadok na výnose DPFO sa v roku 2019 predpokladal na úrovni 27,8 mil. eur, v roku 2020 sa očakáva v sume 52,22 mil. eur a v roku 2021 v sume 56,14 mil. eur. Napriek odmietavému stanovisku ZMOS bol zákon národnou radou schválený s účinnosťou od 1. 4. 2019.

Zákon č. 54/2019 Z.z.: oslobodenie príjmov daňovníkov – oznamovateľov protispoločenskej činnosti. Odhadovaný výpadok výnosu DPFO v roku 2020 odhaduje v sume cca 1 mil. eur.

Zákon č. 301/2019 Z.z.: zavedenie mikrodaňovníka. Výpadok výnosu DPFO v roku 2020 sa odhaduje na úrovni cca 5 mil. eur.

Zákon č. 315/2019 Z.z.: zníženie sadzby dane z príjmov fyzických osôb z 19% na 15%, ak ich príjmy (výnosy) nepresiahnu sumu 100 000 eur. Výpadok výnosu DPFO v roku 2020 sa odhaduje na úrovni cca 10 mil. eur.

Zákon č. 316/2019 Z.z.: zvýšenie nezdaniteľnej časti z 19,2 násobku životného minima na 21 násobok životného minima. Výpadok výnosu DPFO v roku 2020 sa odhaduje na úrovni cca 110 mil. eur. ZMOS oslovil listom všetkých poslancov národnej rady so žiadosťou, aby vzhľadom na negatívny dopad rozpočty miest a obcí neschválili predkladaný poslanecký návrh novely zákona o dani z príjmov. Napriek požiadavke ZMOS zákon bol v NR SR schválený s účinnosťou od 1. 1. 2020. Následne ZMOS listom požiadal prezidentku SR, aby takto schválený zákon nepodpísala a vrátila ho do národnej rady. Napriek tejto žiadosti prezidentka zákon podpísala.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce

- vyplácanie 13. a 14. platu zamestnancom predpokladá ďalšie výpadky výnosu DPFO. Pre rok 2020 sa odhaduje na úrovni 38 mil. eur.

Zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších

- s účinnosťou od 1. 1. 2019 bol zavedený mechanizmus povinného poskytovania rekreačných poukazov zamestnávateľmi, ktorí zamestnávajú viac ako 50 zamestnancov, pre zamestnancov. Toto opatrenie má dopad na príjmovú časť rozpočtov miest a obcí, ktorý sa v roku predpokladá vo výške cca 13 mil. eur a na výdavkovú časť na úrovni cca 25 mil. eur.

Zákon č. 379/2019 Z. z., ktorým sa novelizoval zákon č. 447/2015 Z. z. o miestnom poplatku za rozvoj v znení neskorších predpisov.

- novela zákona je účinná od 30. 11. 2019 nemá zásadný vplyv na rozpočet miest a obcí. Reagovala na poznatky a problémy vyplývajúce z doterajšej aplikačnej praxe, pričom jej cieľom bolo zefektívniť a administratívne odľahčiť procesy vyplývajúce zo zákona.

Iniciatívy ZMOS v oblasti ekonomiky

ZMOS oslovilo listom všetkých poslancov národnej rady so žiadosťou, aby vzhľadom na negatívny dopad na rozpočty miest a obcí neschválili predkladaný poslanecký návrh novely zákona o dani z príjmov, ktorá sa týkala zvýšenia nezdaniteľnej časti z 19,2 násobku na 21 násobok životného minima. Napriek požiadavke ZMOS zákon bol v NR SR schválený s účinnosťou od 1. 1. 2020. Následne ZMOS listom požiadal prezidentku SR, aby takto

schválený zákon nepodpísala a vrátila ho do národnej rady. Napriek tejto žiadosti pani prezidentka zákon podpísala.

V súvislosti s predpokladaným prebytkom hospodárenia miest a obcí na rok 2020, ktoré stanovilo MF SR v objeme 101 882 tis. eur, sa ZMOS listom obrátil na ministra financií SR s požiadavkou o vyčlenenie rezervy v kapitole všeobecná pokladničná správa na podporu financovania zákonných povinností miest a obcí v rámci ich originálnych pôsobností pre rok 2020, ktoré im boli uložené prijatou legislatívou v rokoch 2018 – 2019.

Združeniu miest a obcí Slovenska bolo doručené usmernenia priznávania a odoberania osobného príplatku zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme. ZMOS na tento podnet reagovalo upozornením Úradu vlády SR, že mzdová politika, vrátane plnenia zákonných povinností pri priznávaní a odoberaní osobného príplatku je vo výlučnej kompetencii každého mesta a obce a nimi zriadených organizácií a ZMOS nebude vstupovať do samosprávnych pôsobností miest a obcí ako zamestnávateľov.

II. Regionálne školstvo

Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch

Zákon bol prijatý napriek zásadným rozporom so ZMOS, uplatnených v pripomienkovom konaní – veľký negatívny dopad na mestá a obce ako zriaďovateľov (zníženie základného úväzku vychovávateľom ŠKD, zníženie, respektíve zrušenie úväzku niektorým riaditeľom, vznik nových pracovných pozícií...) Zákon už bol dva krát novelizovaný zákonom: č. 209/2019 Z. z., preukazovanie bezúhonnosti formou odpisu a nie výpisu z registra trestov a zákonom č. 310/2019 Z. z., ktorý upravuje techniku získavania odpisu z registra trestov.

Zákon zrušuje a nahrádza zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

Zákon č. 224/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – poslanecký návrh.

Napriek zásadným rozporom so ZMOS zákon prináša zmenu systému odmeňovania pedagogických zamestnancov. Dopad na rozpočty miest a obcí - v rozpore s kolektívnou dohodou zvyšuje platy PZ a OZ cca o 9,5% od 1.9.2019

Nariadenie vlády SR č. 338/2019 Z. z., ktorým sa mení

nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 388/2018 Z. z., ktorým sa ustanovujú zvýšené stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Napriek zásadnému rozporu so ZMOS sa zvyšujú tarifné platy PZ a OZ o 10% s účinnosťou od 1.1.2020, takže v priebehu polroka o 20%.

Zákon č. 209/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony: zavádza s účinnosťou od 1.1.2021 povinné predprimárne vzdelávanie pre 5-ročné deti, riaditeľky materských škôl budú musieť rozhodovať v rámci správneho konania, musia akceptovať digitálne formy komunikácie, musia mať elektronické schránky, musia mať overený digitálny podpis.

Všetky mestá a obce, ktoré sú zriaďovateľmi materských škôl budú:

- musieť vytvárať podmienky na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania v materskej škole, ktorej je zriaďovateľom, odvolacím orgánom voči prvostupňovým rozhodnutiam riaditeľiek materských škôl,
- musieť zabezpečiť výpočtovú technológiu a softwarové vybavenie materským školám
- musieť zabezpečiť vzdelávanie riaditeľiek materských škôl v oblasti správneho konania
- musieť vo VZN určovať výšku mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu za pobyt dieťaťa v materskej škole jednotnou sumou bez rozdielu trvalého bydliska,

- e) osobitným príjemcom prídavku a príplatku na dieťa § 12a ods. 1 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa

Iniciatívy ZMOS v oblasti regionálneho školstva

1. v záujme inklúзивného a integrovaného vzdelávania „postihnutých“ detí v bežných materských školách sme požiadali MF SR o novelu NV SR č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy príloha č. 3 a to formou pridania riadka, na základe ktorého by sa obci na takéto dieťa pridelovala suma aká sa prideluje na dieťa špeciálnej materskej školy. MF SR s tým nemalo problém, MŠVVaŠ SR nám v októbri tohto roka oznámilo, že na základe toho, že potrebné údaje k 15.9.2019 nezbieralo, tak sa novelizácia neuskutoční.
2. reagovali sme na tvrdenie ministerky školstva, že náklady na rekreačné poukazy pre zamestnancov základných škôl majú riešiť mestá a obce. Argumentovali sme, že ide o prenesený výkon štátnej správy v školstve a teda náklady má riešiť štát, Na základe nášho tlaku ministerka prisľúbila riešenie a náklady znáša štát,
3. v záujme riešenie nedostatočného financovania prevádzkového normatívu na žiaka ZŠ (výška prevádzkového normatívu nekopíruje inflačné vplyvy a s účasťou prevádzkového normatívu sú aj rekreačné poukazy) sme vo februári 2019 požiadali MŠVVaŠ SR o riešenie. Ministerka prisľúbila, že prípadné problémy jednotlivých zriaďovateľov ZŠ bude v roku 2019 riešiť v rámci dohodovacích koní a v roku 2020 prostredníctvom novely NV SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia – na októbrom stretnutí nám bolo oznámené, že sa novelizácia NV SR č. 668/2008 Z. z. neuskutoční
4. v roku 2017 v rámci novelizácie zákona č. 597/2003 Z. z. a č. 245/2008 Z. z. sme dostali prisľub, že bude do 31.12.2018 zablokovaná sieť škôl a školských zariadení, aby nemohli vznikáť nové špeciálnopedagogické poradne a dovtedy sa urobia také opatrenia, ktoré zabezpečia, že mestá a obce nebudú musieť financovať také druhy škôl a školských zariadení, ktoré nemôžu samé zriaďovať (súkromné alebo cirkevné špeciálne materské školy, súkromné alebo cirkevné špeciálne kluby detí, súkromné alebo cirkevné reedukačné centrá, súkromné alebo cirkevné liečebno-výchovné sanatóriá, súkromné alebo cirkevné špeciálno-pedagogické poradenské zariadenia). V roku 2018 sa termín blokácie siete posunul až na 31. 12. 2019. Teda od 1. 1. 2020 už opätovne možno zriaďovať neštátne špeciálno-pedagogické poradne ale zmena v oblasti financovania sa neuskutočnila.
5. ZMOS v spolupráci s RVC Martin bolo 8. 9. 10.2019 uskutočnené vzdelávanie odborných zamestnancov miest a obcí, ktorí im odborne zabezpečujú prenesený výkon štátnej správy v školstve v oblasti školstva.
6. v polroku 2019 ZMOS zverejnil analytický materiál „Výkon a financovanie prenesených kompetencií“, ktorý bol vypracovaný v rámci národného projektu „Modernizácia miestnej územnej samosprávy“ OP Efektívna verejná správa financovaného z ESP. Publikácia je zverejnená na adrese ZMOS: https://nmodmus.zmos.sk/download_file_f.php?id=1193191 Veľkú časť materiálu tvorí analýza školstva.
7. v roku 2020 bude zverejnená obdobná analýza za originálne kompetencie
8. na základe analýzy z augusta 2019 sme preukázali predkladateľom, že dotácia vo výške 1,2 € v rámci projektu „obedy zadarmo“ je nepostačujúca ani v materských školách, v ktorých priemerne rodičia doplácajú 0,30 € tak ani v základných školách, v ktorých rodičia doplácajú priemerne 0,08 € na prvom stupni a 0,12 € na druhom stupni
9. predsedom ZMOS bol požiadaný minister práce sociálnych vecí a rodiny a pokračovanie podpory zamestnanosti v školských jedálňach v rámci projektu „Obedy zadarmo“ aj po 30. 6. 2020.

III. Sociálne veci

Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia aj v roku 2009 prešiel novelami, ktoré zasiahli do kompetencií aj samospráv alebo v roku 2019 niektorá z noviel nadobudla účinnosť:

Zákonom č. 40/2017 Z.z. sa novelizoval zákon o sociálnych službách (účinnosť niektorých ustanovení od 1. 10. 2019, inak účinný od 1. 1. 2020), zmeny k 1. 10. 2019 sa dotýkali oblasti zosúladenia rodinného a pracovného života, pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa, podmienok zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku, ako aj oblasti poskytovania sociálnej služby v dennom stacionári, ale aj splnenia požiadaviek priestorového usporiadania, funkčného členenia, vybavenia a prevádzky, režimu dňa, stravovania a pitného režimu a iných náležitostí prevádzkových poriadkov

Zákonom č. 280/2019 Z.z. sa novelizoval zákon o sociálnych službách (účinnosť od 1. 10. 2019), zmeny sa týkali najmä spolufinancovania sociálnych služieb, ktoré poskytujú neverejný poskytovatelia sociálnych služieb, ide o povinnosť uzatvoriť dodatok k zmluve o poskytovaní sociálnej služby pre mesto a obec, ak už mala zmluvu s nevereným poskytovateľom uzatvorenú k 30. 9. 2019, novela sa týkala aj započítania, resp. nezapočítania finančného príspevku z úhrad ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia do príjmu, pre určenia výšky finančného príspevku a jeho doplatku zo strany obcí a miest.

Zákon o sociálnych službách mal od svojho prijatia v roku 2008 viac ako 20 noviel.

Zvýšenie minimálnej mzdy

Od 1. januára 2019 nadobudlo účinnosť Nariadenie vlády SR č. 324/2019 Z.z., ktorým sa ustanovila pre rok 2019 výška minimálnej mzdy (podľa § 2 ods. 1 zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde). Suma minimálnej mzdy na rok 2019 bola určená vo výške 520,00 eur za mesiac pre zamestnanca odmeňovaného mesačnou mzdou, 2,989 eura za každú hodinu odpracovanú zamestnancom. Dňom 2. októbra 2019 došlo k úprave výšky minimálnej mzdy na rok 2020, táto sa zvýšila na sumu 580 €.

ZMOS presadilo po prijatí zmien v zákone č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (tzv. obedy zadarmo) cez UPSVaR SR projekt podpory zamestnávania v školských jedálňach „Pracuj v školskej jedálni“ v objeme 8,5 mil. eur. Ku koncu januára bolo v projekte zaradených 1002 ľudí. Projekt končí 30. 6. 2020, ZMOS rokuje o jeho predĺžení aj po tomto termíne.

IV. Životné prostredie

Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Hlavné zmeny, ktoré ZMOS presadil:

- povinnosť vypracovávať Programy odpadového hospodárstva sa rušia pre všetky mestá a obce (účinnosť od 1. 1. 2020),
- výkupcovi odpadu, ak preberá odpad od fyzickej osoby je **uzákonená povinnosťou oznamovať obci, z ktorej vykúpený odpad pochádza, údaje o druhu a množstve vykúpeného odpadu** (účinnosť od 1. 1. 2021),
- mení sa znenie § 59 ods. 5 prvej vete sa za slová „je oprávnená vykonávať“ vkladajú slová „po dohode s obcou“, t. j. posúdenie efektívnosti zberu má byť vykonávané v súčinnosti s príslušnou obcou (účinnosť od 1. 1. 2020).

Ďalšie podstatné zmeny v zákone o odpadoch:

- **zákaz skládkovania neupravených odpadov.** Výnimky platia pre inertný odpad a odpad pri ktorom by úprava neprospeľa k zníženiu množstva odpadu (účinnosť od 1. 1. 2021),
- zberové spoločnosti budú musieť do svojich áut namontovať **certifikované váhy a vážiť nimi zmesový komunálny odpad a triedený zber z obalov a neobalových výrobkov.** Pre iné odpady to nebude platiť. (podrobnosti budú upresnené vo vykonávacej vyhláške) (účinnosť od 1. 1. 2023),
- ten kto vykonáva zber zmesového komunálneho odpadu a triedený zber z obalov a neobalových výrobkov **bude musieť ohlasovať príslušnej obci množstvá odpadov do 15 dní od skončenia mesiaca,** v ktorom bol zber uskutočnený (účinnosť od 1. 1. 2023),
- organizácie zodpovednosti výrobcov majú povinnosť vytvárať finančnú zábezpeku (účinnosť od 1. 7. 2020),
- pri BIO kuchynských odpadoch od roku 2021 sa ešte bude akceptovať spaľovanie tohto odpadu a čiastočne aj technické problémy, no výnimka 50 % zapojenia sa domácností do kompostovania sa zmení na 100 %. (účinnosť od 1. 1. 2021),
- od roku 2023 budú zrušené výnimky, ostane už len tá, ak obec bude vedieť deklarováť, že 100 % domácností kompostuje svoj odpad, čo bude mimoriadne náročné, a možné asi len v malých obciach (účinnosť od 1. 1. 2023).

Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov

V nariadení sa upravuje príloha č. 5, ktorou sa ustanovuje úroveň vytriedenia komunálneho odpadu pre obce,

a to v súvislosti s prijatím zákona č. 302/2019 Z. z. o zálohovaní jednorazových obalov na nápoje a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa zavádza zálohovanie jednorazových obalov na nápoje v Slovenskej republike s účinnosťou od 1. januára 2022 nasledovne:

ÚROVEŇ VYTRIEDENIA KOMUNÁLNEHO ODPADU PODĽA

Za rok	Úroveň vytriedenia
2020	33 %
2021	35 %
2022 a nasledujúce roky	32

V § 3 ods. 1 sa upravuje termín pre obec na doručenie žiadosti o poskytnutie nárokovateľného príspevku Environmentálnym fondom vyplývajúci zo zákona č. 329/2018 Z. z., a to na 31. marec. Dátum účinnosti návrhu nariadenia je navrhnutý na 1. marec 2020.

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Návrh zákona bol stiahnutý z plánu legislatívnych úloh z dôvodu potreby ďalších rokovaní so ZMOS.

Nesúhlas ZMOSu s vytvorením finančnej (peňažnej) rezervy na obnovu (výmenu časti) vodovodných a kanalizačných sústav. Zavedenie tohto typu „rezervy“ by v podmienkach miest a obcí bolo chápané ako zásah do ich originálnych rozhodovacích pôsobností. Je v rozpore s ustanoveniami § 15 a 16 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že zavádza povinnosť tvorby ďalších zákonných rezerv bez ohľadu na rozpočtové výsledky a finančné krytie ostatných zákonných povinností obcí.

Na základe zásadných pripomienok ZMOS bol pozastavený proces prípravy a schvaľovania nového zákona o posudzovaní vplyvom na životné prostredie. Okrem viacerých vecných pripomienok bolo zásadnou požiadavkou ZMOS, aby zákon bol prijatý po alebo súčasne so stavebným zákonom.

ZMOS zasiahlo v pripomienkovom konaní do navrhovaných zmien v zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny tak aby boli zachované súčasné pôsobnosti miest a obcí. Z návrhu zákona boli napr. odstránené návrhy predkladateľov, ktoré mali za cieľ presunúť rozhodovanie o umiestnení stavby pri stavbách v 3. ochrannom pásme aj na štátny orgán ochrany prírody. **ZMOS presadilo**, aby účinnosť niektorých ustanovení bola posunutá a zosúladená s procesom zonácie národných parkov.

Iniciatívy ZMOS v oblasti životného prostredia

1. ZMOS iniciovalo rokovanie s Ministerstvom životného prostredia SR smerujúce k zmene legislatívy v zákone č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, z dôvodu, že obce si nemohli zarátať do triedeného zberu odpad, ktorý vytriedili občania ich obce, ale iba obec na území, ktorej bolo zariadenie na zber.
Zmena : V zákone č. 79/2015 Z. z. o odpadoch výkupcovi odpadu, ak preberá odpad od fyzickej osoby je uzákonená povinnosťou oznamovať obci, z ktorej vykúpený odpad pochádza, údaje o druhu a množstve vykúpeného odpadu (účinnosť od 1. 1. 2021),
2. listom bolo MŽP SR vyzvané k zmenám v Nariadení vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov. MPK bolo ukončené 16. 1. 2020. Nariadenie vlády by malo nadobudnúť účinnosť 1. 3. 2020.
3. v novembri 2019 sme vypracovali Pozmeňovací návrh k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 1614)
Požiadali sme o zmenu v § 59 ods. 5 tak, aby overenie funkčnosti a nákladovosti triedeného zberu obce nemohla vykonávať iba organizácia zodpovednosti výrobcov, čím vzniká nerovnoprávnosť v postavení obcí, ktoré sú zodpovedné za nastavenie systému zberu. Posúdenie efektívnosti zberu sa bude musieť vykonávať v súčinnosti s príslušnou obcou.
4. ZMOS iniciovalo stretnutie s KC obaly družstvo a Ministerstvom životného prostredia SR k riešeniu situácie ohľadom zazmluvnených obcí s OZV.

VI. Kancelária ZMOS

Kancelária Združenia miest a obcí Slovenska je výkonná zložka ZMOS zabezpečujúca odborné, organizačné, administratívne, hospodárske a technické úlohy súvisiace s činnosťou ZMOS. výraznou mierou sa podieľa na všetkých aktivitách a výsledkoch ZMOS, zabezpečuje rokovania všetkých orgánov ZMOS, spracováva odborné podklady na rokovania predstaviteľov ZMOS, zapája sa do legislatívneho procesu, rokuje na pracovnej úrovni s odbornými zástupcami jednotlivých ministerstiev, realizuje vzdelávacie aktivity a projekty, udržiava kontakty s médiami a zahraničnými organizáciami. Preto aj aktivity Kancelárie ZMOS v priebehu roka 2019 boli výrazne orientované na plnenie týchto úloh.

Spolupráca s RTVS

Na marcovom rokovaní Rady ZMOS predstavil výkonný riaditeľ RTVS Košice Jozef Puchala spolu s Andreou Fecíkovou, tímlíderkou Tímu publicistiky SRO Košice návrh spolupráce RTVS a ZMOS, ktorý by tvorí základ postupného rozširovania spolupráce s regionálnymi štúdiami verejnoprávnych médií.

Spolupráca s Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky

Pokračujeme v spolupráci s verejnoprávnu Tlačovou agentúrou Slovenskej republiky. Po bilancii ročnej spolupráce je na oboch stranách všeobecná zhoda. Mestá a obce majú bezplatný prístup do agentúrneho spravodajstva vrátane využívania fotografií, textu a videozáznamov. Môžu bezplatne prezentovať svoje podujatia. Zriadili sme špeciálny web www.tasr.sk a spravodajský modul „U nás sa dejú veci“. Novinkou bolo spustenie a prevádzka spravodajského servisu z prostredia samosprávy v maďarskom jazyku.

Rok v regiónoch, rok práce na analýzach

Zdrúženie miest a obcí Slovenska sa v priebehu roka 2019 venovalo realizácii dvoch národných projektov – Modernizácii miestnej územnej samosprávy a Podpore kvality sociálneho dialógu. Ich tematické zameranie, rozsah aktivít a priebežná realizácia v plnej miere korešpondujú

Národný projekt: Modernizácia miestnej územnej samosprávy

Zdrúženie miest a obcí Slovenska v roku 2019 pokračovalo s realizáciou národného projektu Modernizácia miestnej územnej samosprávy, v rámci ktorého sme realizovali mnohé aktivity v rôznych regiónoch. Išlo o podujatia určené voleným predstaviteľom aj odborným zamestnancom miest a

obcí.

Workshopy a semináre

Počas roka 2019 Zdrúženie miest a obcí Slovenska v rámci národného projektu organizovalo 10 workshopov, 3 semináre a jednu medzinárodnú konferenciu.

Kľúčovými témami workshopov zameraných na problematiku agendy smart boli napríklad odpadové hospodárstvo, kamerové systémy, energetika v samospráve, ale aj smart riešenia v turistickej infraštruktúre, v komunálnom podnikaní, problematika parkovania, audit kompetencií, zrozumiteľný a dôveryhodný rozpočet a mestské funkčné regióny.

V rámci seminárov sme sa sústredili na GDPR z hľadiska ochrany osobných údajov aj samosprávy, riadenie parkovania v mestách a obciach a infozákon v podmienkach samosprávy so zameraním na aplikačné problémy.

V poradí druhá medzinárodná konferencia s názvom Municipálna V-4. Svojim programom a zameraním definovala možnosti na cezhraničnú spoluprácu a kooperáciu na úrovni samospráv krajín V-4 v rámci tzv. partnerských miest.

Všetky tieto podujatia celkovo sprevádzal záujem účastníkov z radov volených predstaviteľov, odborných zamestnancov aj zástupcov asociácií pôsobiacich v samospráve, ktorých sa na podujatiach v roku 2019 zúčastnilo 850.

Vlastné prieskumy

V priebehu roka 2019 sme realizovali 13 prieskumov, vďaka ktorým disponujeme reálnymi informáciami, dátami a hlavne názormi starostov a primátorov na mnohé témy, ktoré sa týkajú miestnej územnej samosprávy.

Zaujímali sme sa o názory dlhoročných starostov a primátorov na fungovanie miestnej územnej samosprávy, skúmali sme inventarizáciu financovania prenesených kompetencií v samosprávach, máme jedinečné čísla k problematike nájomného bývania aj k zabezpečovaniu celoplošnej zimnej údržby. Ďalšie prieskumy sa venovali činnosti spoločných obecných úradov, reforme kompetenčného vybavenia samospráv, odpadovému hospodárstvu a environmentalistike, mediácii v samospráve, ale aj dostupnosti predajní potravín na vidieku, auditu kľúčových kompetencií a verejnému osvetleniu z hľadiska prevencie kriminality, ochrany zdravia a majetku.

Všetky získané dáta nám pomáhajú v argumentácii na rokovaníach a pri tvorbe nového komunálneho manažmentu ako východiskového dokumentu Zdrúženia miest a obcí Slovenska pre modernizáciu miestnej územnej samosprávy.

Príklady dobrej praxe

Najlepšie riešenia sú tie, ktoré sa osvedčili a dokážu pomôcť ďalším mestám a obciam. Aj preto pravidelne, každé dva mesiace, zverejňujeme príklady dobrej praxe, ktoré sme spracovali do manuálov s názvom Kroky k úspechu.

V priebehu roka 2019 sme na tlačových besedách v regiónoch predstavili tieto príklady dobrej praxe: Trenč – Fitnesscentrum namiesto krčmy, Nižná Polianka – Dom smútku pre okolité obce, Vrbové – Výsadba stromov po narodení každého dieťaťa, Šahy – Revitalizácia mestského parku, Spišská Nová Ves – Riešenie graffiti na verejných plochách, Rankovce – Podpora nájomného bývania, Margecany – Využitie dažďovej vody pre verejnú zeleň a športové ihrisko, Liptovský Ján – Miniskanzen Slovensko, Janová Lehota – Obecné zariadenie sociálnych služieb, Dubová – Festival scískaníc, Banská Štiavnica – Stretnutia žiakov miest svetového dedičstva, Lučenec – Rekreačná oblasť Ľadovo, Levoča – Celoročný jarmok, Raslavice – Obecný podnik, Zvolen – Vyvýšené zeleninové záhony.

Včasná intervencia

V roku 2019 boli aktuálne informácie k zmenám v legislatíve spracované vo forme 13 metodických usmernení/newslettrov. Všetky metodické usmernenia sú rovnako ako aj ďalšie výstupy z projektových aktivít uverejnené na web stránke a tiež boli priebežne zasielané na tisíce emailových adries.

Metodické usmernenia/newslette sme spracovali k viacerým tematickým oblastiam ako napríklad GDPR v súvislosti s poslancami, rozpočet, provizorium a dlh obce, ale aj povinnosť obcí a miest pri vydávaní súhlasu podľa zákona o pobyte cudzincov, štátna podpora nájomného bývania, voľby v roku 2019, zásady nakladania s finančnými prostriedkami obce, rozpočtový harmonogram, zmeny rozpočtu a záverečný účet obce. Venovali sme sa aj kontrolnej činnosti v samospráve, riadeniu parkovania v mestách a obciach, petičnému právu a samospráve, zhromažďovaniu, regulácii hazardu z pohľadu miest a obcí, ale neobišli sme ani infozákon v podmienkach samosprávy so zameraním na aplikačné problémy a voľby do NR SR.

Analytické štúdie

V priebehu minulého roka bola vypracovaná analytická štúdia: „Výkon a financovanie prenesených kompetencií,“ ktorá bola prezentovaná aj na ostatnom rokovaní Rady ZMOS.

Audit bol vypracovaný ako prvý z cieľových dokumentov národného projektu a zaoberá sa výkonom a financovaním preneseného výkonu kompetencií resp. pôsobností. Sústreďuje sa na zmapovanie prenesených pôsobností a popis ich financovania na úsekoch školstva, stavebného poriadku, miestnych a účelových komunikácií a špeciálneho stavebného úradu pre miestne a účelové komunikácie, bývania, matrik, hlásenia

pobytu a registra obyvateľov, volieb a referenda, štátnej vodnej správy, ochrany ovzdušia, ochrany prírody a krajiny a ochrany pred povodňami. Materiál obsahuje úvodné vyjadrenie k efektívnosti výkonu prenesených pôsobností a k návrhu systémových zmien. Celkové vyjadrenie k efektívnosti a k návrhu systémových zmien bude obsahovať až záverečný materiál národného projektu, a to na základe zohľadnenia riešení a skúseností z ostatných krajín V4, ktorých analýza a porovnanie so situáciou na Slovensku je predmetom tretej fázy projektu. Jeho súčasťou sú tiež hlavné zistenia a návrhy riešení.

Ďalší analytický dokument, s názvom: „*Efektívnosť a výkonnosť súčasného stavu medziobecnej spolupráce na úrovni vnútroštátnych a prihraničných regiónov*“ bol rozpracovaný v priebehu roku 2019 a dokončený v prvých dňoch tohto roka. Dokument reflektuje na vývoj medziobecnej spolupráce od znovuoživenia miestnej územnej samosprávy, využíva teoretické poznatky a aplikačnú prax v rámci cezhraničnej spolupráce, obsahuje nástroje, modely a príklady medziobecnej a cezhraničnej spolupráce a tiež pracuje s príkladmi dobrej praxe na úrovni krajín V-4. V záveroch formuluje konkrétne odporúčania so zdôvodnením a popisom krokov vrátane prvotného návrhu legislatívnych zmien a bude využívaný pre potreby formulovania Nového komunálneho manažmentu.

Národný projekt: Podpora kvality sociálneho dialógu

V priebehu uplynulého roka sme v rámci tohto projektu vypracovali tri analytické štúdiá a ďalšia bola rozpracovaná s termínom dokončenia v tomto roku.

„Dobrovoľníctvo v samospráve – krok k aktívnym komunitám“ (1. 3. 2019 - 31. 8. 2019)

Hlavným cieľom dokumentu je podpora a rozširovanie dobrovoľníctva v prostredí miestnej územnej samosprávy. Dobrovoľníctvo popri spoločenskej zodpovednosti a lokálpatriotizme patrí medzi agendy, ktoré dokážu výrazne pomáhať formovaniu moderného demokratického administratívneho priestoru, avšak iba s angažovaním samospráv, keďže pre štát sú len veľmi ťažko uchopiteľné. Štátne orgány môžu pôsobiť hlavne v rámci legislatívneho vymedzenia ich pôsobností. Miestna územná samospráva je priam predurčená na rozvoj občianskej spoločnosti, podporu občianskych iniciatív, participáciu obyvateľov na veciach verejných a rozvoj dobrovoľníctva. Analýza je v súlade s cieľom zvyšovania kapacity verejných služieb zamestnanosti na požadovanú úroveň v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, zvyšovania účasti partnerov sociálneho dialógu a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti.

Dokument bude využívaný ako jeden z nástrojov podpory kooperácie samospráv s dobrovoľníkmi v oblastiach, kde od spolupráce samospráv s formálnou a neformálnou reprezentáciou mimovládneho sektora závisí kvalita a rozsah vybraných verejných služieb. Má ambíciu byť metodickou pomôckou a bude k dispozícii pre širokú odbornú, ako aj laickú verejnosť na webovej stránke prijímateľa projektu a sociálneho partnera, ktorý ho vypracoval. Bude využitý ako podklad pri argumentácii sociálnych partnerov v oblasti sociálneho dialógu, a tiež na rokovaníach Hospodárskej a sociálnej rady SR s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj a zamestnanosť v SR a podporiť diskusie a vyjednávania medzi sociálnymi partnermi a inštitúciami verejnej správy.

„Podpora nájomného bývania“ (1. 4. 2019 - 30. 9. 2019)

Hlavným cieľom je vstup do problematiky nájomného bývania, zmapovanie súčasného stavu, definovanie možností na podporu a rozvoj nájomného bývania a tiež predstavenie príkladov dobrej praxe z prostredia miest a obcí s využitím poznatkov, praktických skúseností, analytických dokumentov, štatistických dát, vlastných prieskumov expertov, ale aj komparáciou rôznych nástrojov a konceptuálnym prístupom k jednotlivým kľúčovým aspektom a determinantom podpory nájomného bývania.

Dokument reflektuje na dlhodobý stav s výraznou mierou poznania európskej a národnej aplikačnej praxe a očakávaných trendov súvisiacich s formovaním budúceho vývoja. Keďže stavebníctvo je významným odvetvím nášho hospodárstva, netreba opomínať ani fakt, že v čase spomaľovania ekonomiky môže byť práve výstavba nájomných bytov priestorom na významné verejné investície a udržiavanie zamestnanosti. Okrem toho podpora nájomného bývania súvisí s riešením životných situácií mnohých ľudí, je výraznou alternatívou k iným formám prístupu k bývaniu a samosprávam ponúka konkurenčnú výhodu, ktorá súvisí s rozvojom

samosprávy, riadením mobility obyvateľov a vytvára podmienky na zlepšovanie ekonomickej kondície miest a obcí.

„Sociálny dialóg a miestna územná samospráva v krajinách V4 + Ukrajina“ (1. 5. 2019 - 30. 11. 2019)

Analytický výstup pojednáva o štruktúre a fungovaní MÚS (miestna územná samospráva) vo vybraných krajinách, čím poskytuje prehľad o kompetenčných oblastiach MÚS a ich financovaní v súvislosti so sociálnym dialógom. Informácie budú využité odborníkmi MÚS a odborníkmi, ktorí pracujú v prospech MÚS s cieľom predkladania kvalitnej tripartitnej legislatívy na národnej úrovni.

Cieľom tejto štúdie nie je presné definovanie všetkých foriem sociálneho dialógu, ktorý môže byť rozvíjaný na úrovni obcí a miest. Autori sa snažili predovšetkým zasadiť aktuálne poznatky a skúsenosti z miestneho dialógu na Slovensku do širšieho európskeho kontextu, pričom špecifický dôraz bol kladený na skúsenosti v susediacich krajinách (teda najmä v Česku, Maďarsku, Poľsku a čiastočne aj na Ukrajine). Doteraz sa miestnemu sociálnemu dialógu venovala iba okrajová pozornosť a je na mieste začať rozvíjať aj túto problematiku, pretože sa v nej ukrýva veľký potenciál a to nielen v podmienkach súčasného stavu územnej samosprávy na Slovensku, ale aj s výhľadom realizácie ďalších reformných krokov, ktoré sa skôr či neskôr dotknú aj samosprávnej sféry.

Spracovaná štúdia má potenciál zaujať nielen odborníkov, ale aj praktikov pôsobiach v štruktúrach samospráv na volených i nevolených pozíciách. Jedným z našich základných cieľov je podpora diskusie o silných a slabých stránkach miestneho sociálneho dialógu, ku ktorej sa snažíme prispieť tak popisom a analýzou prostredia, v ktorom sa sociálny dialóg môže rozvíjať, ako aj identifikáciou jeho bariér a formuláciou súboru odporúčaní. Dúfame tiež v to, že miestny sociálny dialóg sa stane skutočnou témou aj pre samosprávu a že jej reprezentanti pochopia rozvojový potenciál, ktorý sa v ňom skrýva.

„Využitie potenciálu obecných lesov – viac chrániť alebo viac hospodáriť“ (1. 10. 2019 – 31. 3. 2020)

Cieľom analýzy je posúdenie a naplnenie environmentálnych cieľov a ostatných funkcií lesa v podmienkach obecných lesov, vzťahov s ostatnými vlastníkmi lesov, najmä lesnými spoločenstvami a rozbor nástrojov ochrany, ktoré majú k dispozícii mestá, obce a obecné lesy. Chceme analyzovať súčasnú situáciu v lesnom hospodárstve v podmienkach miest a obcí, najmä možnosti využitia potenciálu lesa. Analyzovať odlišnosti v hospodárení z pohľadu majetkovej podstaty, vplyv hospodárenia na rozpočty miest a obcí, zamestnanosť a miestny rozvoj.

Analytický materiál by mal byť podkladom na zmapovanie aktuálnej pozície miest a obcí v hospodárení so svojím majetkom. Podkladom na diskusiu v rámci sociálneho dialógu o možnostiach, nástrojoch a výzvach na jeho ochranu. O skúsenostiach, ktoré významným spôsobom ovplyvňujú jeho funkcie a o možnostiach samosprávy ovplyvňovať vzťahy v regiónoch pri napĺňaní hospodárskych, environmentálnych a ochranných priorít. Analytické výstupy by mali definovať legislatívne a finančné prostredie, nástroje na zlepšenie podpory a pôsobností orgánov verejnej správy, návrhy na prípadné zmeny systému podpory.

V priebehu minulého roka sme v rámci národného projektu Podpora kvality sociálneho dialógu realizovali tri podujatia: „Sociálny dialóg v podmienkach ZMOS – výzvy a možnosti“ – Štrbské Pleso, „Dobrovoľníctvo ako predpoklad aktívnych komunit“ – Vígláň, „Podpora nájomného bývania samosprávou – teória a prax“ – Bešeňová. Celkový počet účastníkov na týchto podujatiach bol 273.

VII. Aktuálne informácie zo začiatku roka

Záverečná správa o stave stavebného zákona

Vláda SR 15. januára 2020 zaradila do programu svojho rokovania v bode **4. Návrh zákona o územnom plánovaní - nové upravené znenie** a v bode **5. Návrh zákona o výstavbe - nové upravené znenie**. Obidva zákony predložil minister dopravy a výstavby SR Arpád Érsek.

Rokovanie k obom zákonom bolo prerušené, čo znamená, že minister dopravy splnil úlohu z Programového vyhlásenia vlády a zákony predložil, ale táto vláda už o nich nebude rokovať, rovnako tak aj parlament, a ponecháva rozhodnutie o ich osude na novú vládu.

Zákon č. 371/2019 Z. z. o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska a o zmene a doplnení niektorých zákonov

K problematike bezpečnosti detských ihrísk bola 20. januára 2020 na všetky členské mestá a obce odoslaná e-mailová správa, v ktorej sme mestá a obce upozornili na organizácie, ktoré sa odvolávajú na zákon č. 371/2019 Z. z. o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ponúkajú rôzne typy školení a ďalších služieb, pričom tvrdia, že sú autorizovanými subjektmi pre certifikáciu detských ihrísk podľa nového zákona, nakoľko tieto organizácie oslovujú mestá a obce vo vzťahu k predmetnému zákonu.

Daná téma bola prerokovaná so štátnym tajomníka Ministerstva hospodárstva SR Rastislavom Chovancom, ktorý bol gestorm nového zákona. Štátny tajomník sa k predmetnej téme vyjadril takto: Odborné vzdelávanie, ktoré organizuje dotknutá spoločnosť, nie je odborným vzdelávaním v zmysle zákona č. 371/2019 Z. z. o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) – napr. § 10 ods. 2, § 11 ods. 2 a nasl. – keďže podrobnosti o odbornom vzdelávaní v budúcnosti upraví vyhláška podľa § 11 ods. 11 zákona, ktorá je momentálne ešte pred štádiom medzirezortného pripomienkového konania (tzn. v súčasnosti ešte nemôže mať verejnú istotu, čo bude predmetom odborného vzdelávania podľa vyhlášky – vzdelávanie teda nemusí zodpovedať požiadavkám vyhlášky). **Prvú pravidelnú kontrolu detského ihriska je nutné pre vlastníkov** už existujúcich detských ihrísk absolvovať **do konca roku 2021**, odborné vzdelávanie bude poskytované práve tým osobám, ktoré budú certifikované na výkon pravidelných kontrol, aj z toho dôvodu si dovoľujeme odporučiť ešte počkať s certifikáciou týchto osôb (min. do účinnosti spomínanej vyhlášky). Odporúčanie štátneho tajomníka Chovanca pre mestá a obce je byť v tejto chvíli skôr zdržanlivý a nevynakladať zbytočné finančné prostriedky za rôzne ponúkané služby už v tomto období. Je preto na uvážení každého mesta alebo obce, či sa týchto podujatí budú zúčastňovať alebo nie.

Vyhláška k zákonu už je v medzirezortnom pripomienkovom konaní a to od 13. februára 2020 a koniec MPK je 4. marca 2020 - vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsahu, rozsahu a vykonávaní odborného vzdelávania, aktualizáčného odborného vzdelávania a odbornej skúšky osoby certifikovanej na výkon pravidelnej kontroly detského ihriska: <https://www.slovlex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2020/62>

Rada ZMOS sa na rokovaní 5. februára 2020 zaoberala problematikou zákona o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska z pohľadu ďalšej metodiky.

Po rokovaní Rady ZMOS a zverejnení vyhlášky zašleme mestám a obciam a aj na web stránke zverejníme bližšie odporúčania ako postupovať pri zabezpečovaní úloh vyplývajúcich z predmetného zákona. Situáciu a vývoj monitorujeme a vyhodnocujeme. Téma úloh vyplývajúcich pre samosprávy v súvislosti s daným zákonom bola zaradená ako osobitný bod programu rokovania Komory miest Rady ZMOS 4. februára 2020.

Zmeny v zákone o pohrebníctve

Od 1. januára 2020 došlo k zásadnej zmene v zákone o pohrebníctve vo vzťahu k miestnej územnej samospráve.

Do účinnosti novely zákona o pohrebníctve platilo, že šírka ochranného pásma pohrebiska bola zákonom stanovená na 50 m od hranice pozemku pohrebiska, pričom v ochrannom pásme nebolo možné povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom.

Od 1. januára 2020 platí podľa § 15 ods. 7, že obec **má právo** (nie povinnosť) **sama ustanoviť všeobecne záväzným nariadením šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska.**

Obec si taktiež môže určiť pravidlá umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ňom so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoviť činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu.

Združenie miest a obcí Slovenska k tejto téme spracovalo metodickú informáciu, ktorá bola zaslaná všetkým samosprávam a je prístupná na web stránke národného projektu Modernizácia miestnej územnej samosprávy v časti Včasná intervencia.

VIII. Návrh téz pre Programové vyhlásenie vlády SR na dopracovanie regionálnymi združeniami

Združenie miest a obcí Slovenska je stabilný sociálny partner. Naše aktivity sledujú presadzovanie oprávnených záujmov územnej samosprávy do právnych predpisov má viaceré formy. Okrem zastúpenia ZMOS v rôznych poradných a odborných komisiách je ZMOS v rámci legislatívneho procesu povinne pripomienkujúcim subjektom. Vyjadruje sa k právnym predpisom, ktoré sa priamo i nepriamo dotýkajú obcí a miest. Keďže ZMOS nemá zákonodarnú iniciatívu, spolupracuje s ústrednými orgánmi štátnej správy a poslancami Národnej rady Slovenskej republiky na príprave poslaneckých návrhov zákonov alebo ich noviel. Okrem toho v písomnej forme alebo v osobnom kontakte informuje členov zákonodarného zboru o argumentoch obcí a miest, upozorňuje na možné negatívne dopady, prípadne navrhuje konkrétne riešenie sporných otázok. ZMOS aj v poslednej fáze legislatívneho procesu spolupracuje s klubmi poslancov a s výbormi Národnej rady Slovenskej republiky a zúčastňuje sa na ich rokovaníach. Pri závažných otázkach rokuje s vedením parlamentných politických subjektov o podpore pre svoje návrhy a požiadavky. Súčasťou práce ZMOS v legislatívnom procese je aj jeho členstvo a aktívna činnosť v Hospodárskej a sociálnej rade SR (tripartita).

V súvislosti s parlamentnými voľbami a novým volebným obdobím Národnej rady Slovenskej republiky aj Vlády SR je potrebné definovať postoje a tézy k jasným prioritám, ktoré by mali z hľadiska potrieb miestnej územnej samosprávy dominovať v Programovom vyhlásení novej vlády.

Preto je vhodné, aby regionálne združenia počas svojich snemov stanovili priority so sprievodnými argumentmi. Pre účely tejto úlohy sme definovali základný rámec priorit.

- 1) V oblasti školstva presadzovať princíp, že mestá a obce sa podieľajú na financovaní takých druhov a typov neštátnych škôl a školských zariadení, ktorých druhy a typy môže samospráva sama zriadiť.
- 2) Ponechať súčasný systém financovania miest a obcí a rozdelenia daní s možnosťami na zapojenie ďalších finančných nástrojov na financovanie originálnych pôsobností miest a obcí.
- 3) Zlepšiť finančnú disciplínu štátu pri financovaní úkonov realizovaných v rámci preneseného výkonu štátnej správy a dodržiavať princíp: presun úloh s financiami, zaviesť automatické navyšovanie financií za výkon prenesených kompetencií minimálne o úroveň inflácie.
- 4) Presadzovať zmenu zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady pri stanovení sadzieb dane z nehnuteľnosti v súvislosti s uplatňovaním 5 násobku a 10 násobku najnižšej ročnej sadzby dane z pozemkov a 10 násobku najnižšej ročnej sadzby dane zo stavieb, bytov a nebytových priestorov.
- 5) Prijíť opatrenia reagujúce na trend starnutia populácie SR, ale ja nízku pôrodnosť a celkový demografický vývoj. Systematické riešenie nedostatku lekárov v regiónoch. Uprednostnenie ambulatných a terénnych foriem

služieb (sociálnych ale ja zdravotných), posilňujúcich väzby rodiny a komunity. Zrušenie neprehľadných dotačných schém štátu pre sociálne služby

6) Pri tvorbe nového stavebného zákona presadzovať, aby stavebné konanie bolo vykonávané miestnou územnou samosprávou ako prenesený výkon štátnej správy so zabezpečením plného financovania a metodologickej podpory zo strany štátu.

7) Presadzovať definovanie dostupnosti potravín ako služby vo verejnom záujme spolu so zavedením dotačnej schémy na zvýšenie dostupnosti potravín v malých obciach.

8) Presadzovať zriadenie Ministerstva pre miestny rozvoj Slovenskej republiky ako ústredného orgánu štátnej správy s jasnými kompetenciami v oblasti regionálneho rozvoja, mestského rozvoja a rozvoja vidieka, nakoľko doposiaľ sú tieto úlohy rozdelené na viacero ministerstiev.

9) Presadzovať procesy zamerané na modernizáciu miestnej územnej samosprávy pri zachovaní jej princípov a hodnôt s dôrazom na podporné mechanizmy pre medziobecnú spoluprácu.

IX. Informácie k príprave snemu

Termín a miesto 31. snemu ZMOS

V poradí 31. snem ZMOS sa uskutoční **27. a 28. mája 2020 v priestoroch výstavniska Incheba Expo Bratislava. Delegačný kľúč je stanovený v pomere: 1:5** v súlade so Stanovami ZMOS. **Vložné na účastníka: 100 eur na delegáta aj pozorovateľa.** Čo sa týka ďalších účastníkov snemu, a to z radu **pozorovateľov, na sneme sa môžu zúčastniť maximálne dvaja za jedno regionálne združenie.**

Termíny regionálnych snemov a uznesenia

V súlade s uznesením Rady ZMOS je potrebné uskutočniť zasadnutia regionálnych združení v termíne **do 25. marca 2020**, aby požiadavky a návrhy regionálnych združení boli prerokované na zasadnutí Rady ZMOS **v apríli 2020.**

Do 5 dní po uskutočnení zasadnutia RZ, najneskôr však do 31. marca 2020, je potrebné zaslať Kancelárii ZMOS schválené uznesenie regionálneho snemu a vyplnené záväzné prihlášky.

Členský príspevok a vložné

V zmysle Stanov ZMOS **podmienkou účasti delegáta, resp. pozorovateľa na sneme je zaplatenie členského príspevku na rok 2020** a zároveň je **nevyhnutné, aby delegát vrátane člena Rady ZMOS, Kontrolnej komisie a pozorovateľa, zaplatil vložné vo výške 100 eur** na číslo účtu uvedené v priloženom tlačive o úhrade vložného. Tieto skutočnosti bude preverovať Kontrolná komisia ZMOS.

V prílohe listu predsedom regionálnych združení bolo posielané tlačivo „**Záväzná prihláška delegátov 31. snemu ZMOS**“ a tlačivo „**Záväzná prihláška pozorovateľov 31. snemu ZMOS,**“ v ktorých je nutné **doplniť mená delegátov snemu zvolených regionálnym združením a mená pozorovateľov 31. snemu ZMOS.**

Vložné za delegáta, ktorým sa delegát bude v nevyhnutnej miere podieľať na časti nákladov za prenájom a úpravu priestorov, stravovanie, občerstvenie, materiály snemu, techniku a služby počas snemu, **je schválené Radou ZMOS vo výške 100 eur**. Vložné môže uhradiť RZ za všetkých delegátov alebo ho uhradí každý delegát osobitne. Preto sú v prílohe priložené dve potvrdenia, a to:

1. **Potvrdenie o úhrade vložného za delegátov 31. snemu ZMOS** – toto potvrdenie vyplní RZ v prípade, že bude uhrádzať vložné spoločne za všetkých delegátov RZ,

2. **Potvrdenie o úhrade vložného za delegáta 31. snemu ZMOS** – vyplní delegát, ktorý bude uhrádzať vložné individuálne. Toto potvrdenie je potrebné rozmnožiť podľa počtu všetkých delegátov RZ (vrátane členov Rady ZMOS a Kontrolnej komisie ZMOS).

Vyplnené **tlačivo o úhrade vložného** je potrebné zaslať po uhradení do **Kancelárie ZMOS** (e-mailom alebo poštou) **najneskôr do 30. apríla 2020**.

Delegátom budú individuálne expedované pozvánky na 31. snem ZMOS spolu s parkovacími lístkami a ďalšími organizačnými pokynmi len po uhradení vložného.

V prípade potreby osobnej konzultácie alebo problémov súvisiacich s prípravou snemu je možné kontaktovať Blaženu Ragačovú, tel. č. 02/52925942, fax: 02/52632531, e-mail: ragacova@zmos.sk

Sprievodná informácia k ubytovaniu

Kancelária ZMOS nezabezpečuje účastníkom ubytovanie. V praxi sa osvedčilo zabezpečenie ubytovania účastníkov snemu priamo prostredníctvom regionálnych združení.

Informáciu o hoteloch v Bratislave nájdete na webovej stránke

www.hotelsite.sk. Po kliknutí na obrázok sa v pravej časti „Mapa hlavného mesta Bratislavy“ otvorí ponuka ubytovacích možností jednotlivých mestských častí Bratislavy. Stránka poskytuje množstvo informácií o hoteloch, ich polohe, počte lôžok a cenových reláciách.